

PROJEKT BUDOWLANY / WYKONAWCZY

Tytuł projektu:	Remont instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wodociągowej w budynku handlowo-usługowym przy ul. Marulewskiej 7 w Inowrocławiu.
Nazwa i adres obiektu budowlanego:	Budynek handlowo-usługowy, 88-100 Inowrocław, ul. Marulewska 7, działka nr 60/4, obręb nr 6.
Imię i nazwisko lub nazwa oraz adres inwestora:	Kujawska Spółdzielnia Mieszkaniowa Al. Kopernika 7, 88 - 100 Inowrocław
Kategoria obiektu	XVII

Funkcja	Imię i nazwisko	Specjalność	Numer uprawnień budowlanych	Podpis
Projektant	mgr inż. Jacek Miklas	Instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń: wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, wentylacyjnych i gazowych	ABIT-II-7131-39/2001	
Sprawdzający	mgr inż. Marek Drażkowski	Instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń: wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, wentylacyjnych i gazowych	WRR-I-7131-24/02	

Spis zawartości:

Strona tytułowa	1
Spis treści	2
Oświadczenie projektanta i sprawdzającego	3
Uprawnienia budowlane i zaświadczenia o wpisie na listę członków izby inżynierów projektanta i sprawdzającego	4
Opis techniczny do projektu	8
Informacja BIOZ	20
Bilans ciepła	22
Zestawienie podstawowych materiałów	25
Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych	28

Strona:

Spis rysunków:

Nr rysunku	Tytuł rysunku	Skala
PS.01	Plan sytuacyjny	1:500
H.01	Rzut piwnicy. Instalacja centralnego ogrzewania.	1:100
H.02	Rzut parteru. Instalacja centralnego ogrzewania.	1:100
H.03	Rzut I piętra. Instalacja centralnego ogrzewania.	1:100
H.04	Rozwinięcie instalacji centralnego ogrzewania OG1	----
H.05	Rozwinięcie instalacji centralnego ogrzewania OG2	----
H.06	Schemat centralnego ogrzewania.	----
W.01	Rzut piwnicy. Instalacja wody bytowej.	1:100
W.02	Rzut parteru. Instalacja wody bytowej.	1:100
W.03	Rzut I piętra. Instalacja wody bytowej.	1:100
W.04	Rozwinięcie instalacji wodociągowej bytowej	----

OŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 20 pkt.4 ustawy Prawo budowlane (Dz.U. z 2003 r., Nr 207, poz. 2016, zm.: Dz.U. z 2001 r., Nr 5, poz. 42; Dz.U. z 2004 r., Nr 6, poz. 41; Dz.U. z 2004 r., Nr 92, poz. 881; Dz.U. z 2004 r., Nr 93, poz. 888; Dz.U. z 2004 r., Nr 96, poz. 959)

oświadczam, że projekt budowlany/wykonawczy pt.

Remont instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wodociągowej w budynku handlowo-usługowym przy ul. Marulewskiej 7 w Inowrocławiu.

**Kujawska Spółdzielnia Mieszkaniova
Al. Kopernika 7, 88 - 100 Inowrocław**

Inwestor:

**Budynek handlowo-usługowy, 88-100 Inowrocław,
ul. Marulewska 7, działka nr 60/4, obręb nr 6.**

Adres budowy:

sporządzony został zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

PROJEKTANT

**mgr inż.
Jacek Miklas**

SPRAWDZAJĄCY

**mgr inż.
Marek Drażkowski**

specjalność:
instalacyjna w zakresie sieci,
instalacji i urządzeń: wodociągowych, kanalizacyjnych,
ciepłych, wentylacyjnych i gazowych

nr upr.:
WRR-I-7131-24/02

data: 14 IX 2020 r.

podpis:

nr upr.:
ABIT-II-7131-39/2001

data: 14 IX 2020 r.

podpis:

Bydgoszcz, dnia 31.12.2001 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

ABIT-II-7131-39/2001

Decyzja Nr 39/2001

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 14 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tekst jednolity, Dz. U. Nr 106 z 2000 r. poz. 1126) oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przemysłu i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnego wykonywania funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 1995 r. Nr 8 poz. 38), po rozpatrzeniu wniosku p. Jacka Miklasa z dnia 3.10.2001 r.

nadaję

Panu Jackowi Miklas

magister inżynier

ur. dnia 30 listopada 1973 r. w Inowrocławiu

uprawnienia budowlane

do projektowania w specjalności instalacyjnej
w zakresie sieci, instalacji i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych
ciepłowniczych i wentylacyjnych i gazowych bez ograniczeń

Uzasadnienie

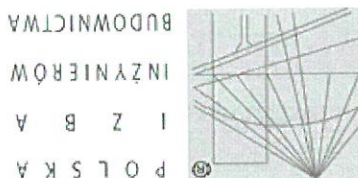
Komisja Egzaminacyjna, działająca na podstawie zarządzenia Nr 319/2000 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 05.10.2000 r. w sprawie powołania komisji do oceny osób ubiegających się o stwierdzenie przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie - uprawnień budowlanych i ustalenia dla niej regulaminu działania, na podstawie złożonych dokumentów, że spełnione zostały warunki w zakresie przygotowania zawodowego niezbędnego do uzyskania uprawnień budowlanych oraz po złożeniu w dniu 01.12.01 r. egzaminu na uprawnienia budowlane, z wynikiem pozytywnym, nadała w/w uprawnienia.

Wobec powyższego orzekam jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego
Renata Miklaszewska
Dyrektor Wydziału
Architektury, Budownictwa
i Infrastruktury Technicznej

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

KUP-UHH-MP3-JMG *

Pan JACEK MIKŁAS o numerze ewidencyjnym KUP/IS/3669/02
adres zamieszkania ul. WIERZBIŃSKIEGO 86, 88-100 INOWROCŁAW
jest członkiem Kujawsko-Pomorskiej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada
wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2020-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2019-12-13 roku przez:
Renata Staszak, Przewodniczący Rady Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.pilib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

**Wojewoda
Kujawsko-Pomorski**
WRR-I - 7131-24/02

Decyzja Nr 24/2002

Bydgoszcz, dnia 13 grudnia 2002 r.

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 1, art. 14 ust. 1 pkt. 1, art. 14 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 z późn. zm.) oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przemysłu i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnich funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 1995 r. Nr 8 poz. 38 z , 2002r. Nr 134, poz. 1130), po rozpatrzeniu wniosku p. Marka Drajzkowskiego z dnia 30 września 2002 r.

nadaje
Panu Markowi Drajzkowskiemu
magister inżynier
ur. dnia 8 lutego 1972 r. w Toruniu

u p r a w n i e n i a   b u d o w l a n e

**do projektowania
w szczególności instalacyjnej
bez ograniczeń
w zakresie sieci, instalacji i urządzeń : wodociągowych
i kanalizacyjnych, ciepłych, wentylacyjnych i gazowych**

Uzasadnienie

Komisja Egzaminacyjna, działająca na podstawie zarządzenia Nr 116/2002 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28.05.2002 r. w sprawie powołania komisji do oceny osób ubiegających się o stwierdzenie przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie - uprawnień budowlanych i ustalenia dla niej regulaminu działania, na podstawie złożonych dokumentów, że spełnione zostały warunki w zakresie przygotowania zawodowego niezbędnego do uzyskania uprawnień budowlanych oraz po złożeniu w dniu 09.12.02 r. egzaminu na uprawnienia budowlane, z wynikiem pozytywnym, nadała ww. uprawnienia. Ww. ukończył studia na Wydziale Inżynierii Środowiska Politechniki Gdańskiej na kierunku inżynieria środowiska w zakresie inżynierii sanitarnej.

Wobec powyższego orzekłem jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Z up. WOJEWODY
p.o. Zastępcy Dyrektora
Wydziału Rozwoju Regionalnego
Zbigniew Mioduszecki
Zbigniew Mioduszecki

Zaświadczenie
o numerze weryfikacyjnym:
KUP-J66-XH3-ZNR *

Pan MAREK DRAŹKOWSKI o numerze ewidencyjnym KUP/IS/0170/03
adres zamieszkania ul. MAGNUSZEWSKA 3/10, 85-861 BYDGOSZCZ
jest członkiem Kujańsko-Pomorskiej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada
wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2021-02-28.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2020-02-04 roku przez:
Renata Staszak, Przewodniczący Rady Kujańsko-Pomorskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.pilib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

OPIS TECHNICZNY

do projektu

„Remont instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wodociągowej w budynku handlowo-usługowym przy ul. Marulewskiej 7 w Inowrocławiu.”

Informacja na temat materiałów i urządzeń

Wszystkie materiały i urządzenia użyte w niniejszym projekcie mają swoje odpowiednie, a ich nazwy podano przykładowo. Dopuszcza się zamianę materiałów i urządzeń użytych w projekcie, na inne, o nie gorszych właściwościach użytkowych i jakościowych, pod warunkiem zachowania równoważnych parametrów technicznych i eksploatacyjnych. Ewentualną zamianę materiałów i urządzeń należy zgłosić Inwestorowi na etapie składania oferty.

1. Podstawa opracowania

- Umowa z zamawiającym,
- Projekt techniczny, archiwalny,
- Inwentaryzacja (własna) na potrzeby opracowania niniejszej dokumentacji.

2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest remont instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wodociągowej w budynku handlowo – usługowym przy ul. Marulewskiej 7 w Inowrocławiu.

3. Opis stanu istniejącego i ocena stanu technicznego

Budynek handlowo-usługowy przy ulicy Marulewskiej 7 w Inowrocławiu jest budynkiem wolnostojącym, częściowo podpiwniczonym.

Powierzchnia zabudowy: 1 720,34 m²
Powierzchnia użytkowa: 2 995,12 m²
Kubatura: 9 824 m³

Budynek zasilany jest w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej. Instalacja centralnego ogrzewania wykonana jest z rur stalowych instalacyjnych, czarnych łączonych przez spawanie. Przewody prowadzone są w półprzeźazowych kanałach podposadzkowych oraz pod stropem piwnicy, zaizolowane są matami z waty szklanej o gr. 30-40mm. Izolacja zabezpieczona została

plaszczem gipsowo – klejowym gr. 1cm. Odpowietrzenie instalacji przy pomocy zaworów odpowietrzających. Elementy grzewcze stanowią grzejniki żeliwne członowe oraz z rur stalowych ozebrowanych.

Instalacja wody bytowej zimnej została wykonana z rur stalowych ocynkowanych. Przewody prowadzone są w kanale podszalkowym oraz pod stropem poszczególnych kondygnacji. Większość użytkowników posiada indywidualny wodomierz wody zimnej.

Stan techniczny. Instalacja grzewcza oraz wodociągowa w budynku od momentu jej wybudowania nie poddana została modernizacji. Nosi jedynie ślady związane z usuwaniem usterek i przebudów wynikających ze zmian funkcji użytkowych pomieszczeń. Instalacja centralnego ogrzewania charakteryzuje się niską sprawnością w obrębie przesyłu, regulacji i wykorzystania ciepła. Niekompletna izolacja ciepła przewodów, brak możliwości regulacji ilości ciepła dostarczanego do pomieszczeń. Nieprawna armatura odcinająca i regulacyjna.

Zalecenia. Instalacja centralnego ogrzewania oraz wodociągowa w budynku kwalifikuje się do całkowitej wymiany.

4. Opis projektowanych rozwiązań – centralne ogrzewanie

4.1 Założenia projektowe i podstawowe wyniki obliczeń

<u>Założenia do obliczeń</u>	
Rodzaj budynku	Masywny
Rodzaj ogrzewania	Wzręt ciepły
Działanie ogrzewania	Bez przerwy, z osłabieniem nocnym
Strefa klimatyczna	II
Temperatura obliczeniowa powietrza zewnętrznego	[°C] -18
<u>Temperatury obliczeniowe pomieszczeń:</u>	
Szafnie	[°C] +24
Pom. usługowe, handlowe i biurowe, sanitariaty	[°C] +20
Magazyn (parter)	[°C] +16
Magazyn (piwnica)	[°C] +12
Projektowane obciążenie cieplne budynku	[W] 135 508
Powierzchnia ogrzewana budynku	[m ²] 2 921,2
Kubatura ogrzewana budynku	[m ³] 9 576,4

Wskaźnik strat ciepła	[W/m ²]	46,4
Wskaźnik strat ciepła	[W/m ³]	14,2

Podstawowe wyniki obliczeń – instalacja grzewcza

Projektowane moc instalacji c.o.	[W]	158 301
Temperatura obliczeniowa czynnika grzewczego T _z /T _p	[°C]	70/55
Przepływ obliczeniowy czynnika grzewczego dla budynku	[m ³ /h]	9,25
Pojemność wodna zładu	[m ³]	2,7
Cisnienie statyczne w instalacji	[bar]	1,05
Cisnienie dyspozycyjne dla instalacji grzewczej	[kPa]	34,5

UWAGA: Bilans cieplny i dobór grzejników w budynku handlowo-usługowym został opracowany przy założeniu ocieplenia stropodachu budynku do wartości współczynnika $U=0,15 \text{ W/(m}^2\text{K)}$ i

4.2 Opis projektowanych rozwiązań

Projektuje się:

- całkowity demontaż istniejącej instalacji centralnego ogrzewania (grzejniki, piony, poziomy, armatura); złom stanowi własność inwestora; wykonawca jest zobowiązany przekazać inwestorowi ekwiwalent pieniężny za złom,
- montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania,

Zaprojektowano instalację wodną, pompową z rozdziałem dolnym o parametrach zmiennych, szczytowo 70/55°C. Instalacja zasilana będzie z istniejącego wymiennikowego węzła cieplnego.

Każdy z lokali wyposażony zostanie w indywidualny układ do pomiaru i do regulacji ilości dostarczanego ciepła, umożliwiający programowanie trybów dobowych i tygodniowych pracy instalacji c.o. w obrębie lokalu.

4.2.1 Opis instalacji przewodowej

W węźle cieplnym zamontować nowe rozdzielacze centralnego ogrzewania i podłączyć do istniejącego węzła cieplnego. Z rozdzielaczy wyprowadza się dwie pary przewodów zasilających budynek:

Obieg grzewczy OG1 $Q = 81.323 \text{ W}$, $G=4,75 \text{ m}^3/\text{h}$,

Obieg grzewczy OG2 $Q = 76.978 \text{ W}$, $G=4,50 \text{ m}^3/\text{h}$,

Przewody prowadzone będą pod stropem piwnicy, parteru i I piętra. Prowadzenie przewodów równoległe obok siebie na typowych podwieszaniach mocowanych do ścian i stropów. Przewody rozprowadzające ułożyć ze spadkiem (minimum 3‰) w kierunku punktów odprowadzenia (do węża ciepłego). Wydłużenia termiczne przewodów kompensowane będą załamaniem na trasie i odsadzkami w sposób naturalny. Rozmieszczenie punktów stałych podano na rysunkach. Piony i gałazki grzejnikowe prowadzone natynkowo.

• Przewody

Instalację rurą centralnego ogrzewania projektuje się z rur stalowych w systemie Kan – therm Steel (rury ze stali węglowej RSt – 34 – 2 wg DIN EN 10305 – 3, zewnętrznie galwanicznie ocynkowane) łączonych złączkami zaciskowymi wyposażonymi w o-ring z kauczuku butylowego (EPDM).

• Przejścia przewodów przez przegrody budowlane

Przejścia przewodów przez przegrody budowlane wykonane w tulejach ochronnych o średnicy wewnętrznej większej o 2cm od rury przewodowej przy przejściach przez ściany i o 1cm przy przejściach przez stropy. Tuleje wykonać o długościach o 10cm dłuższych od przegrody przy przejściu przez ściany i o 5 cm dłuższych przy przejściu przez stropy. Tuleje wykonać z rur tworzywowych cienkościennych. Przestrzeń pomiędzy tuleją ochronną, a rurą przewodową wypełnić materiałem trwałym elastycznym, np. kitem TECBUT 204.

• Przejścia przewodów przez przegrody oddzielenia pożarowego

Przejścia przewodów przez przegrody oddzielenia przeciwpożarowego wykonać w klasie odporności ogniowej przegrody – przy użyciu piany ogniochronnej typu np. CP 620 (Hilti), oraz/lub przy użyciu elastycznej masy uszczelniającej typu np. CP 601S (Hilti). Zastosowane materiały muszą posiadać odpowiednie dopuszczenia i certyfikaty.

Przejścia instalacji przez ściany wewnętrzne węża ciepłego budynku zabezpieczyć w klasie EI60.

• Mocowanie przewodów

Przewody podwieszać do stropów i ścian przy użyciu szyn montażowych, rury mocować przy użyciu obejm, ze stali ocynkowanej galwanicznie z gumową wkładką tłumiącą, np. typu MPN – RC (Hilti). Maksymalne odległości pomiędzy punktami podparcia rurociągów poziomych i pionowych w zależności od średnicy rurociągu wynoszą:

Ø15	Ø18	Ø22	Ø28	Ø35	Ø42	Ø54	≥ Ø64
1,25m	1,50m	2,00m	2,25m	2,75m	3,00m	3,50m	3,75m

Wydłużenia termiczne przewodów kompensowane będą załamaniem na trasie i odsadzkami w sposób naturalny. Rozmieszczenie punktów stałych podano na rysunkach

4.2.2 Elementy grzejne

Grzejniki

Do ogrzewania pomieszczeń zaprojektowano grzejniki stalowe płytowe – konwekcyjne zgodne z PN-EN 442-2:2015, grzejniki łazienkowe, grzejniki żeliwne czcionowe (fabrycznie nowe oraz pochodzące z demontażu w obrębie przedmiotowego budynku).

- **Grzejniki stalowe, płytowe**, zgodne z PN-EN 442-2:2015 np. typu Cosmo Nova (Vogel&Noot) z podłączeniem bocznym oraz z podłączeniem dolnym. Wielkość, typ i kolorystyka grzejników wg załączonej tabeli – bilans ciepła i dobór grzejników. Kolor grzejników biały – standardowy.

- **Grzejniki łazienkowe**, zgodne z PN-EN 442-2:2015 np. typu Cosmo Wave (Vogel&Noot) z podłączeniem dolnym. Wielkość, typ i kolorystyka grzejników wg załączonej tabeli – bilans ciepła i dobór grzejników. Kolor grzejników biały – standardowy.

4.2.3 Armatura

Armatura regulacyjna i odcinająca przygrzejnikowa

Na gaźniakach zasilających grzejników stalowych płytowych z podłączeniem bocznym oraz łazienkowych do regulacji ilości dostarczanego do pomieszczeń ciepła, zaprojektowano zawory przygrzejnikowe proste z nastawą wstępną DN15, np. „AV-9” DN15 (Oventrop) oraz zawory z funkcją automatycznego równoważenia np. „AQ” DN15 (Oventrop). Na zaworach należy dokonać nastaw, zgodnie z częścią rysunkową projektu. Zawory należy wyposażyć w głowice termostacyjne z czujnikiem cieczowym np. typu „Uni LHB” w kolorze białym (M 30x1,5); głowice posiadają zintegrowane zabezpieczenie antykradzieżowe oraz podwyższoną wytrzymałością na zginanie.

Na gaźniakach powrotnych grzejników stalowych płytowych z podłączeniem bocznym oraz łazienkowych zaprojektowano zawory odcinające proste DN15 np. typu „Combi4” (nr kat. 109 07 62 Oventrop).

Grzejniki stalowe, płytowe z podłączeniem dolnym („V”) przyłączyć do instalacji przy pomocy podwójnych przyłączy grzejnikowych prostych, umożliwiających odciecie i spuszczenie wody z grzejnika, np. MULTIFL F8-2 z nypami 3/4 (nr kat. 101 59 43, Oventrop).

Armatura regulacyjna przewodowa

Na odgążeńia do poszczególnych lokali zaprojektowano zawory regulacyjne sterowane z regulatora programowego. Ponadto na wypaszone w siłowniki elektryczne sterowane z regulatora programowego. Ponadto na odcjęściach do lokali zaprojektowano zawory regulacyjne równoważące oraz układy pomiarowe.

Każdy z lokali wyposażyć w regulator programowalny, umożliwiający zaprogramowanie trybu użytkowania ogrzewania z ustawieniem harmonogramu dobowego i tygodniowego. Regulatory lokalowe współpracować będą z zaworami regulacyjnymi z siłownikami elektrycznymi.

- Na przewodach zasilających lokale zaprojektowano zawory równoważące - regulacyjne typu **Hycoccon HTZ** z króćcami do pomiaru przepływu, napełniania i opróżniania instalacji oraz podłączenia rurki impulsowej do regulatora różnicy ciśnienia. Zawory dostarczyć z łupinami izolacyjnymi. Zawory uzbroić w siłowniki elektryczny np. typu **"Aktor T 2P H NO"** (elektrotermiczne napędy nastawcze ~230V nr kat. 101 24 25 z adapterem zaworowym "Hydrocon" nr kat. 101 29 92), sterowane sygnałem z termostatu cyfrowego natynkowego (np. Oventrop nr kat. 115 24 51).
- Na przewodach powrotnych z lokalii zaprojektowano regulatory różnicy ciśnień np. typu **"Hycoccon DTZ"**, proporcjonalne, bezpośredniego działania, z odciażonym ciśnieniowo grzybkiem zaworu, z zestawem złączek i kurkiem opróżniającym oraz łupiną izolacyjną. Zawory z płynie regulowaną nastawą w zakresie od 50 do 300 mbar. Zawory dostarczyć z łupinami izolacyjnymi.

• Armatura pomiarowa

Na przewodach zasilających do poszczególnych lokalii zaprojektowano ciepłomierze, w którego skład wchodzi:

- Przelicznika ciepła np. Multical 403 (Kamstrup),
- Ultradźwiękowy przetwornik przepływu np. Ultraflo 54HCJ Q=0,6; 1,5 oraz 2,5 m³/h (Kamstrup),
- Czujniki temperatury np. DS38 (Kamstrup).

• Armatura odcinająca

Zaprojektowano armaturę odcinającą, mufową PN 0,6 MPa. Zaprojektowano zawory kulowe pełno przełotowe.

• Armatura odpowietrzająca

Odpowietrzenie – zgodnie z normą PN-91/B-02420 za pomocą automatycznych odpowietrzników pływających z zaworem stopowym instalowanych w najwyższych punktach instalacji odpowietrzników grzejnikowych. Przed zaworami odpowietrzającym należy zamontować zawory kulowe, odcinające. Stosować odpowietrzniki automatyczne o średnicy Dn15mm.

• Armatura odwodnieniowa

W najniższych punktach instalacji zaprojektowano odwodnienia instalacji. Odwodnienie wykonać przy użyciu kurków kulowych spustowych ze złączką do węża i zaślepką 1/2".

4.2.4 Próba instalacji i płukanie

Po zmontowaniu, przed montażem korpusów zaworów termostycznych, montażem zaworów regulacyjnych, instalację należy starannie płukać, aż do zupełnego usunięcia zanieczyszczeń i osadów. Instalację przepłukać wodą z prędkością przepływu 2 m/s. Po przepłukaniu przeprowadzić należy próbę wodną na ciśnienie $P_{\text{próby}} = P_{\text{pracy}} + 0,2 > 0,4 \text{ MPa}$ oraz na parametry robocze na

gorąco. Przed oddaniem do użytkowania przeprowadzić ruch próbny instalacji na parametrach roboczych. Czas ruchu próbnego wynosi 72 godziny.

4.2.5 Czynnik grzewczy

Instalację centralnego ogrzewania należy napętnić wodą spełniającą wymagania PN-93/C-04607.

4.2.6 Malowanie przewodów

Przewody z rur zewnętrznie galwanizowanych przez pomieszczenia użytkowe, bez izolacji termicznej (piony i gażarki grzejnikowe) należy pomalować na kolor biały (lub inny uzgodniony z użytkownikiem). Stosować farby przystosowane do powłok galwanizowanych.

4.2.7 Izolacja termiczna

Po pozytywnych próbach szczelności instalację należy zaizolować termicznie. Przewody zaizolować otulinami zgodnie z wymogami normy PN-85/B-024021 oraz WT2021.

- Przewody rozprawdzające** należy zaizolować termicznie otulinami z wełny mineralnej pokrytymi folią aluminiową, zgodnymi z PN-EN 13467:2003, np. typu PAROC Hvac Section GreyCoat T ($\lambda=0,035W/K$). Kolanka izolować otulinami typu PAROC Hvac Bend AluCoat T.

Stosować izolację otulinami grubości podanej w poniższej tabeli.

Średnica wewnętrzna rurociągu		Grubość izolacji
Średnica do 22mm		20 mm
22 – 35		30 mm
35 – 100 mm		Równa średnicy wewnętrznej rury
> 100 mm		100 mm

- Otuliny termozolacyjne powinny być nałożone na styk i powinny ściśle przylegać do powierzchni izolowanej. W przypadku wykonania izolacji wielowarstwowej, styki poprzeczne i wzdłużne elementów następnej warstwy nie powinny pokrywać odpowiednich styków elementów warstwy dolnej.

- Grubość wykonanie izolacji nie powinna się różnić od grubości określonej w dokumentacji technicznej więcej niż o - 5 do +10 mm.

- Wykonanie i kontrolę robót przeprowadzić w sposób opisany w PN – 0 2421:2000 „Ogrzewnictwo i ciepłownictwo. Izolacja ciepła przewodów, armatury i urządzeń. Wymagania i badania odbiorcze.”

5. Opis projektowanych rozwiązań – instalacja wodociągowa

5.1 Założenia projektowe i podstawowe wyniki obliczeń

Przepływ obliczeniowy wody dla budynku określono w oparciu o PN – 92/B – 01706.

Przepływ obliczeniowy instalacji wody zimnej na cele bytowe [m³/h] **7,13**
Ciśnienie dyspozycyjne wody zimnej [mH₂O] **39,8**

5.2 Opis szczegółowy projektowanych rozwiązań

Projektuje się:

- całkowity demontaż istniejącej instalacji wodociągowej od zestawu wodomierzowa głównego do wodomierzy indywidualnych w lokalach, instalację za wodomierzami lokalowymi przeznacza się do dalszej eksploatacji,
- montaż nowej instalacji wodociągowej wody bytowej od zestawu wodomierza głównego do punktów włączenia pokazanych na rysunkach.

5.2.1 Pomieszczenie wodomierza

W pomieszczeniu wodomierza (nr 025) zaprojektowano główny zestaw wodomierzowy. Zasilany z istniejącego przyłącza wodociągowego DN50. Instalację wody zimnej w obrębie węzła wody projektuje się z rur stalowych instalacyjnych, ocynkowanych, zgodnych z PN-74/H-74200. Rurociągi wody zimnej zaizolować otulinami z kauczuku syntetycznego, np. armaflex ultima o gr. 9 mm.

5.2.2 Zbudowa głównego zestawu wodomierzowego

Projektuje się przebudowę wewnętrznej instalacji wodociągowej bytowej w obrębie zestawu wodomierzowego od wodomierza głównego.

Przed wodomierzem wykonać odcinek prosty o długości minimum 5xDN rury, za wodomierzem wykonać odcinek prosty o długości minimum 3xDN rury. Przed i za filtrem zamontować manometry tarczowe 0÷1,0MPa wraz z kurkiem manometryczny i rurką manometryczną pętlicową, ponadto zamontować termometr prosty, techniczny.

1.	Zawór grzybkowy	DN50	(istniejący)	Własność zakładu wodociągów
2.	Zwężka redukcyjna	DN50/DN25		
3.	Łącznik standardowy	DN25	L=200mm	
4.	Wodomierz główny	DN25	Q=6,3 m ³ /h (istniejący)	
5.	Łącznik standardowy	DN32	L=150m	Własność KSM

5.2.3 Opis instalacji przewodowej

- Instalacja wody bytowej

Instalację wody zimnej prowadzić natynkowo, pod stropem pomieszczeń, zgodnie z częścią rysunkową. Przewody wodociągowe wody bytowej projektuje się z rur polipropylenowych typu 3, typoszeręgu ciśnieniowego PN20, stabilizowanych wkładką aluminiową, w systemie np. Kan-therm łączonych przez zgrzewanie. Przewody wody zimnej zaizolować otulinami z kauczuku syntetycznego, np. armaflex ultima o gr. 9 mm.

- Przejęcia przewodów przez przegrody budowlane

Przejęcia przewodów przez przegrody budowlane wykonąć w tulejach ochronnych o średnicy wewnętrznej większej o 2cm od rury przewodowej przy przejściach przez ściany i o 1cm przy przejściach przez stropy. Tuleje wykonać o długościach o 10cm dłuższych od przegrody przy przejściu przez ściany i o 5 cm dłuższych przy przejściu przez stropy. Tuleje wykonać z rur tworzywowych cienkościennych. Przestrzeń pomiędzy tuleją ochronną, a rurą przewodową wypełnić materiałem trwale plastycznym, np. kitem TECBUT 204. W tulejach nie wolno lokalizować połączeń przewodów rurowych.

- Przejęcia przewodów przez przegrody oddzielenia pożarowego

Przejęcia przewodów przez przegrody oddzielenia przeciwpożarowego wykonać w klasie odporności ogniowej przegrody – dla instalacji wody bytowej piany ogniochronnej typu np. CP 620 (Hilti), natomiast dla instalacji przeciw pożarowej przy użyciu elastycznej masy uszczelniającej typu np. CP 601S (Hilti). Zastosowane materiały muszą posiadać odpowiednie dopuszczenia i certyfikaty.

- Mocowanie przewodów

Przewody mocować do stropów i ścian przy użyciu szyn montażowych, rury mocować przy użyciu obejm, ze stali ocynkowanej galwanicznie z gumową wkładką tłumiącą, typu np. MPN – RC (Hilti). Przewody rozprowadzające układać ze spadkiem 3÷5‰ w kierunku punktów odprowadzenia – do

pomieszczenia wodomierza. Maksymalne odległości pomiędzy punktami podparcia rurociągów poziomych i pionowych w zależności od średnicy rurociągu, dla rur stalowych wynoszą:

	do Ø20	Ø25	Ø32	Ø40	Ø50	Ø65	Ø80	Ø100
Poziome	1,50m	2,20m	2,60m	3,0m	3,50m	3,80m	4,00m	4,50m
Pionowe	2,00m	2,90m	3,40m	3,90m	4,60m	4,90m	5,20m	5,90m

Wydłużenia termiczne przewodów kompensowane będą załamaniami na trasie i odsadzkami w sposób naturalny. Rozmieszczenie punktów stałych podano na rysunkach.

Przewody pionowe należy mocować do ścian za pomocą uchwytów umieszczonych, co najmniej, co 3,0 m dla rur o średnicy 15÷20 mm, przy czym na każdej kondygnacji musi być zastosowany, co najmniej jeden uchwyt. Piony należy łączyć do rurociągów poziomych za pośrednictwem odsadzek o długości ramienia, co najmniej 1 metr, wykonanych tak, aby możliwa była kompensacja wydłużeń przewodów.

5.2.4 Próba instalacji i płukanie

Przed przystąpieniem do badania szczelności instalację należy dokładnie przepłukać wodą. Instalację napełnić wodą i dokładnie odpowiedzieć. Wykonać badanie szczelności przewodów i armatury na ciśnienie równe $1,5 \times P_{robocze}$, lecz nie mniej niż 0,9 MPa. Czas trwania próby ½ godziny. Po pozytywnej próbie szczelności rurociągi zaizolować termicznie.

5.2.5 Izolacja termiczna i zabezpieczenia

Przewody wody zimnej zaizolować otulinami z kauczuku syntetycznego, np. armaflex ultima o gr. 9 mm.

6. Instalacja połączeń wyrównawczych

6.1 Opis stanu istniejącego

Obecnie przewody stalowe instalacji wodociągowej połączone są z instalacją połączeń wyrównawczych. W związku z wymianą rurociągów instalacji wodociągowej (poziomów i pionów) na rurociągi wykonane z rur z tworzywa sztucznego, instalację wodociągową w obrębie budynku należy przyłączyć do instalacji wyrównawczej. Wymagana jest rozbudowa instalacji połączeń wyrównawczych.

6.2 Opis projektowanych rozwiązań

Nową instalację wyrównawczą należy doprowadzić równoległe do przewodów wodociągowych i wykonać z przewodu L $\times$ 2025mm² (miejscowa szyna uziemiająca). Do miejscowej szyny

uziemiającej w wybranych lokalach najemców należy podłączyć szyny wyrównawcze, które to połączone są za pomocą przewodu L²306mm² do instalacji wody zimnej wykonanej z rur stalowych prowadzonych w lokalach usługowych. Szynę wyrównawczą wykonać z listwy zaciskowej typu ZUG do 10mm². Miejscową szynę wyrównawczą podłączyć do istniejącej głównej szyny uzemiającej zlokalizowanej w pomieszczeniu węża ciepłego i wykonanej z bednarki (35x4 mm) – podłączenie w piwnicy wykonać za pomocą dwóch śrub. Projektowaną instalację wyrównawczą oznaczyć w pasy żółto-zielone.

7. Roboty towarzyszące

- Zamurowanie, otynkowanie i pomalowanie ścian w miejscach otworów po istniejących przebiegach, po zdemontowaniu instalacji
- Wykonanie uzupełnień tynków oraz szpachlowanie w miejscach po zdemontowanych grzejnikach i hakach, uchwytych i przebiegach instalacyjnych,
- Malowaniu dwukrotnym farbą emulsyjną na kolor uzgodniony z użytkownikiem obiektu ścian i sufitów, w miejscach po zdemontowanych grzejnikach i hakach, uchwytych i przebiegach instalacyjnych,
- Wykonanie przebieg w ścianach i stropach wraz z ich wykończeniem i pomalowaniem (kołnier 50x50cm).
- **Przejęcia przez przegrody budowlane należy wykonać bezwzględnie za pomocą przewiertu wiertnicą diamentową, zabronione jest wykonywanie przebieg w przegrodach budowlanych i**
- Wykonaniu podłączeń po stronie elektrycznej siłowników zaworów regulacyjnych, pomieszczeniowych regulatorów temperatury,
- Wykonanie instalacji połączeń wyrównawczych.

8. Uwagi i uwagi

9.1 Warunki wykonania i odbioru

Całość robót wykonać zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych cz. II Instalacje Sanitarne i przemysłowe” z 1988 roku, wymaganiem i zaleceniami producentów materiałów i urządzeń.

9.2 Wytłaczanie B.H.P.

W trakcie wykonywania prac montażowych należy stosować się do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 06.02.2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych (Dz.U.nr47, poz.401).

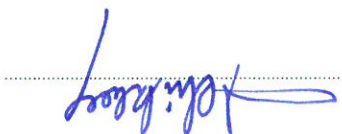
9.3 Uwagi końcowe

- Przewiduje się wykonanie wyszczególnionych wyżej robót towarzyszących, które należy uwzględnić przy wycenie realizacji robót
- Zwraca się uwagę na fakt, iż prace będą prowadzone w czynnym obiekcie.
- Przed złożeniem oferty na wykonawstwo zobowiązuje się oferenta do przeprowadzenia wizji lokalnej w obiekcie.
- **Przed zamówieniem urządzeń i armatury wszystkie wymiary należy pobrać z natury.**
- Zakres robót towarzyszących uwzględniony w dokumentacji kosztorysowej może w pewnym stopniu odbiegać od stanu rzeczywistego.

mgr inż. Jacek Miklas
upr. bud. do projektowania
bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej
w zakresie sieci, instalacji i urządzeń: wodociągowych,
kanalizacyjnych, ciepłych, wentylacyjnych i gazowych,
nr ABIT-II-7131-39/2001

Projektował:

Inowrocław, 14 IX 2020r.

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

Na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U nr 120, poz. 1126) określa się, co następuje:

1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów. Zakres całego zamierzenia budowlanego obejmuje roboty objęte niniejszą dokumentacją projektową.

2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.

Na terenie działki, na której planuje się realizację inwestycji znajduje się istniejący budynek.

3. Elementy zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi:

Nie występują.

4. Przewidywane zagrożenia, które mogą wystąpić podczas realizacji robót budowlanych; określenia skali i rodzajów zagrożeń oraz miejsc i czasu ich wystąpienia.

4.1. Roboty spawalnicze i lutowanie

– *Zagrożenia: stosowanie niewłaściwego sprzętu, samowolna naprawa palników lub manometrów gazowych, nieprzeszczeganie zasad obchodzenia się z butlami gazowymi, nieprzeszczeganie zasad kolejności wykonywania czynności przy gaszeniu palników, nieużywania środków ochrony osobistej przed porażeniem wstrząsem lub oparzeniami rąk, wystąpienie możliwości poparzeń roztopionym metalem.*

4.2. Roboty wykonywane przy pomocy elektronarzędzi

– *Zagrożenia: porażenia prądem, oparzenia łukiem elektrycznym, powstanie pożaru*

5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

– instruktaż – szkolenie stanowiskowe powinno być prowadzone przez osobę posiadającą odpowiednie przygotowanie merytoryczne i kwalifikacje formalne do jego przeprowadzenia

– pracownicy powinni wysłuchać instruktażu i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem

– podczas szkolenia należy zapoznać pracowników z ryzykiem zawodowym związanym z wykonywaną pracą, na stanowisku pracy oraz sposobem stosowania środków ochrony indywidualnej, zabezpieczających przed skutkami zagrożeń, np. kaski, szelki, okulary ochronne, odzież ochronna itp.

– w dokumentacji budowy powinny znajdować się wszystkie dokumenty potwierdzające przeprowadzenie szkoleń w zakresie BHP, protokoły z dokonanych kontroli, wykaz wydanych założeń w zakresie BHP

– na terenie budowy powinny być do wglądu pracowników plan BIOZ i dokonana ocena ryzyka zawodowego; informacja, gdzie są przechowywane wyżej wymienione dokumenty powinna znajdować się na tablicy ogłoszeń

6. Środki techniczne i organizacyjne, zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.
- ogrodenie terenu budowy,
  - drogi komunikacyjne na placu budowy,
  - wyznaczenie strefy niebezpiecznej przy prowadzeniu robót montażowych i przy pracach na wysokości,
  - wyznaczenie miejsc składowania materiałów budowlanych,
  - określenie zasad eksploatacji urządzeń i instalacji elektroenergetycznych w tym oświetlenia stanowisk pracy,
  - pouczenie, że na wypadek zagrożenia należy opuścić miejsce robót najkrótszą możliwą drogą prowadzącą poza strefę zagrożenia

mgr inż. Jacek Miklas

upr. bud. do projektowania
bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej
w zakresie sieci, instalacji i urządzeń: wodociągowych,
kanalizacyjnych, ciepłych, wentylacyjnych i gazowych,
nr ABIT-II-7131-39/2001

Sporządził:

Inowrocław, 14 IX 2020r.

BILANS CIEPŁA - DOBÓR GRZEJNIKÓW

Pomieszczenie										Poz. Opis pomieszczenia									
T _l	A	V	OZC Φ _{HL}	Grzejnik 70/55°C						Uwagi	Suma Φ _{HL} :								
				szl.	Wielkość	L [m]	H [m]	Typ	Producent		Suma Φ _{HL} :	°C	[m ²]	[m ³]	[W]	150	158 301	9 824	2 995.12
001	Magazyn	12	147.60	376.40	912	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.7								
002	Magazyn	12	127.02	323.90	190	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.7								
003	Magazyn	12	1.44	3.70	-														
004	WC	20	2.38	6.10	316	1		COS-WAVE110-60	Cosmo	1.1	0.6								
005	Korytarz	16	41.74	106.40	923	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.7								
006	Szafka	24	11.39	29.00	924	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.7								
007	Magazyn	20	11.85	30.20	520	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.7								
008	Magazyn	20	20.22	51.60	991	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.7								
009	Magazyn	20	13.07	33.30	616	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.7								
010	Korytarz	12	67.09	171.10	-														
011	Archiwum	16	47.67	121.60	921	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.7								
012	Archiwum	20	100.89	257.30	3 950	2		CN-33K-90	Cosmo	0.9	0.8								
013	Korytarz	12	11.70	29.80	-														
014	Węzeł ciepły	-	14.82	37.80	-														
015	Pom. usługowe	20	12.97	33.10	-														
016	Pom. usługowe	20	41.69	106.30	1 367	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	1.0								
017	Pom. usługowe	20	8.08	20.60	612	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
018	Pom. usługowe	20	33.42	85.20	1 340	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	1.0								
019	Pom. usługowe	20	20.95	53.40	960	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
020	Pom. usługowe	20	16.29	41.50	847	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
021	Korytarz	20	1.75	4.50	-														
022	WC	20	1.89	4.80	-														
023	Magazyn	20	2.19	5.60	-														
024	Pom. usługowe	20	8.09	20.60	433	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
025	Pom. wodomierza	-	2.98	7.60	-														
026	Pom. usługowe	20	3.70	9.40	-														
027	WC	20	2.14	5.50	181	1		COS-WAVE110-60	Wave	0.6	0.6								
028	Pom. usługowe	20	21.67	55.30	1 197	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
029	Pom. usługowe	20	18.09	46.10	1 027	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
030	Pom. usługowe	20	12.06	30.80	817	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
031	Korytarz	20	23.75	60.60	1 516	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	1.0								
032	Pom. usługowe	20	19.43	49.50	1 147	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
033	Pom. usługowe	20	12.56	32.00	801	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	0.7								
034	Pom. usługowe	20	30.37	77.40	1 623	1		CN-22KV-90	Cosmo	0.9	1.0								
PARTER																			
1	Sala sprzedaży	20	48.26	173.70	4 064	2		PLINT CV44 20	Plint	0.2	2.0								
2	Magazyn	16	21.97	79.10	1 133	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	1.0								
3	WC	20	5.66	20.40	661	1		COS-WAVE150-75	Wave	1.5	0.7								
4	Pom. socjalne	20	3.70	13.30	732	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.6								
5	Magazyn	16	7.29	26.20	-														
6	Pom. usługowe	20	80.75	290.70	5 067	2		PLINT CV44 20	Plint	0.2	1.8								
7	Magazyn	16	4.19	15.10	631	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.6								
8	WC	20	1.55	5.60	-														
9	Pom. socjalne	20	3.64	13.10	544	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.6								
10	Sala sprzedaży	20	42.35	152.50	3 429	2		PLINT CV44 20	Plint	0.2	1.8								
11	Magazyn	16	32.94	118.60	1 874	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	1.0								
12	Biuro	20	3.57	12.90	-														
13	WC	20	5.28	19.00	390	1		COS-WAVE150-75	Wave	1.5	0.7								
14	Pom. socjalne	20	3.64	13.10	585	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	0.6								
15	Wiatrołap	-	4.90	17.60	-														
16	Korytarz	-	11.34	40.80	-														
17	WC	20	2.24	8.10	350	1		COS-WAVE110-60	Wave	1.1	0.6								
18	Pom. gosp.	20	2.19	7.90	-														
19	Korytarz	20	3.28	11.80	-														
20	Pom. gospodarcze	-	2.46	8.90	-														
21	Szafka	20	2.07	7.50	806	1		CN-22K-60	Cosmo	0.6	0.7								
22	Poczekalnia	20	10.27	37.00	1 453	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	1.0								
23	Gabinet	20	12.90	46.40	1 412	1		CNH-30-90	Cosmo	0.9	1.0								
24	Sterylizatoria	20	4.27	15.40	-														
25	WC	20	1.29	4.60	-														
26	Korytarz	20	4.19	15.10	-														
27	Biuro	20	15.56	56.00	1 337	1		CN-22K-90	Cosmo	0.9	1.0								
28	Sala sprzedaży	20	46.45	167.20	4 845	2		PLINT CV44 20	Plint	0.2	1.8								
29	Korytarz	20	10.30	37.10	-														
30	WC	20	4.07	14.70	279	1		COS-WAVE110-60	Wave	1.1	0.6								
grzejnik drabinkowy																			

BILANS CIEPŁA - DOBÓR GRZEJNIKÓW

Poz.	Opis pomieszczenia	T _l [°C]	V [m ³]	OZC Φ _{HL} [W]	Grzejnik 70/55°C							
					Wielkość	L [m]	H [m]	Typ	Producent	Uwagi		
31	Magazyn	20	42.06	3 328	2	CN-22K-90	1.0	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
32	Biuro	20	3.64	405	1	CN-22K-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
33	Sztabia	24	5.91	674	1	COS-WAVE150-90	0.9	1.5	Wave	Vogel&Noot	grzejnik drabinkowy	
34	Pom. gosp.	20	6.34	400	1	CN-22K-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
35	Korytarz	20	5.84	21.00	-							
36	Sala sprzedaży	20	37.34	2 862	1	CN-22K-90	1.0	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
37	Pom. usługowe	20	20.91	1 746	1	PLINT CV44 20	1.4	0.2	Plint	Vogel&Noot		
38	WC	20	4.11	330	1	COS-WAVE110-60	0.6	1.1	Wave	Vogel&Noot	grzejnik drabinkowy	
39	Sala usługowa	20	33.86	3 028	1	CN-22K-90	1.0	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
40	WC	20	7.16	518	1	COS-WAVE150-75	0.7	1.5	Wave	Vogel&Noot	grzejnik drabinkowy	
41	Wiatrołap	12	6.24	22.50	-							
42	Biblioteka	20	117.10	7 113	2	CN-22KV-90	1.0	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
					2	PLINT CV44 20	1.6	0.2	Plint	Vogel&Noot		
					1	PLINT CV44 20	1.8	0.2	Plint	Vogel&Noot		
43	Biuro	20	6.81	951	1	CN-22KV-90	1.0	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
44	Biuro	20	7.00	25.20	-							
45	Biuro	20	6.36	22.90	342	1	COS-WAVE110-60	0.6	1.1	Wave	Vogel&Noot	grzejnik drabinkowy
46	WC	20	1.52	5.50	-							
47	Wiatrołap	12	3.33	12.00	-							
48	Sala sprzedaży	20	60.52	4 256	1	PLINT CV44 20	1.8	0.2	Plint	Vogel&Noot		
49	Korytarz	16	21.42	628	1	CN-22KV-90	0.7	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
50	Magazyn	16	26.33	1 524	1	CN-22KV-90	0.7	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
51	Magazyn	16	5.19	18.70	-							
52	WC	20	5.28	509	1	COS-WAVE150-75	0.7	1.5	Wave	Vogel&Noot	grzejnik drabinkowy	
53	Pom. socjalne	20	3.42	688	1	CN-22KV-90	0.7	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
54	Wiatrołap	12	1.52	5.50	-							
55	Sala sprzedaży	20	33.11	3 053	2	PLINT CV44 20	1.8	0.2	Plint	Vogel&Noot		
56	Magazyn	16	45.63	1 173	1	CN-22KV-90	0.7	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
57	Magazyn	16	6.19	22.30	-							
58	WC	20	6.17	497	1	COS-WAVE150-75	0.7	1.5	Wave	Vogel&Noot	grzejnik drabinkowy	
59	Pom. socjalne	20	2.84	534	1	CN-22KV-90	0.7	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
60	Pom. socjalne	20	9.03	1 198	1	CN-22KV-90	0.7	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
61	Sala sprzedaży	20	89.06	7 834	5	PLINT CV44 20	1.8	0.2	Plint	Vogel&Noot		
62	Magazyn	16	21.48	758	1	CN-22KV-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
63	WC	20	1.60	5.80	-							
64	Magazyn	16	11.65	41.90	-							
65	WC	20	1.56	5.60	-							
66	Pom. usługowe	20	15.80	1 663	1	PLINT CV44 20	1.8	0.2	Plint	Vogel&Noot		
67	Pom. usługowe	20	31.48	2 587	1	CN-22KV-90	1.0	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
68	Pom. usługowe	20	2.77	10.00	-							
69	Pom. usługowe	20	7.46	469	1	CN-22K-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
70	WC	20	4.58	370	1	COS-WAVE150-75	0.7	1.5	Wave	Vogel&Noot	grzejnik drabinkowy	
71	Magazyn	16	1.48	5.30	-							
72	Sala sprzedaży	20	90.47	6 209	2	PLINT CV44 20	1.8	0.2	Plint	Vogel&Noot		
					2	PLINT CV44 20	1.4	0.2	Plint	Vogel&Noot		
					1	PLINT CV44 20	1.0	0.2	Plint	Vogel&Noot		
73	WC	20	10.13	553	1	COS-WAVE150-75	0.7	1.5	Wave	Vogel&Noot	grzejnik drabinkowy	
74	Korytarz	16	14.62	1 058	1	CN-22KV-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
75	Magazyn	16	5.57	20.10	-							
76	Magazyn	16	8.39	30.20	-							
77	Pom. socjalne	20	9.48	1 262	1	CN-22KV-90	1.0	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
78	Magazyn	16	4.49	16.20	-							
79	Magazyn	16	3.66	13.20	-							
80	Magazyn	16	3.91	364	1	CN-22KV-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
81	Schody	16	6.34	22.80	-							
82	Magazyn	16	36.84	2 066	2	CN-22KV-90	0.7	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
83	Magazyn	16	9.46	34.10	-							
84	Sala sprzedaży	20	112.43	6 519	4	PLINT CV44 20	1.8	0.2	Plint	Vogel&Noot		
85	Magazyn	16	16.61	1 188	1	CN-22K-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
86	Pom. socjalne	20	3.43	517	1	CN-22K-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
87	WC	20	3.70	500	1	CN-22K-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot	grzejnik ocynkowany	
88	Biuro	20	5.59	814	1	CN-22K-90	0.6	0.9	Cosmo	Vogel&Noot		
89	Magazyn	16	2.87	10.30	-							
90	Magazyn	16	6.58	23.70	-							

OGRZEWANIE ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH MATERIAŁÓW

NR	WYSZCZEGÓLNIENIE	TYP	WYMIAR	JEDN.	ILOŚĆ	PRODUCENT, KATALOG, NORMA	UWAGI
Armatura regulacyjna i odcinająca przegrzewnikową							
1	Zawór termostaticzny prosty	AQ-P	Dn 15	szt.	16	Oventop 118 37 04	
2	Zawór termostaticzny prosty	AV9-P	Dn 15	szt.	39	Oventop 118 31 64	
3	Zawór grzejnikowy, odcinający, prosty	COMBI-4-P	Dn 15	szt.	55	Oventop 109 07 62	
4	Podwójne przyłącze grzejnikowe, proste	MULTIFL-F8-2	Dn 20	szt.	95	Oventop 101 59 43	
5	Głowica termostaticzna cieczowa	Uni LHB (M30x1.5)		kpl.	150	Oventop 101 14 10	1011410
Armatura odpowietrzająca i odwodniająca							
6	Automatyczny zawór odpowietrzający z zaworem słopowym	Hy-Vent	1/2"	szt.	40	Taco	
7	Zawór odcinający, kulowy, gwintowany		Dn 15	szt.	40	Valtex PN6	(przed odpowietrznikiem)
8	Zawór kulowy ze złączką do węża		Dn 15	szt.	2	PN6	
Armatura regulacyjna, pomiarowa i odcinająca							
9	Zawór kulowy	OPTIBAL-71	Dn 15	kpl.	2	Oventop 107 71 04	
10	Zawór kulowy	OPTIBAL-71	Dn 20	kpl.	2	Oventop 107 71 06	
11	Zawór kulowy	OPTIBAL-71	Dn 25	kpl.	24	Oventop 107 71 08	
12	Zawór kulowy	OPTIBAL-71	Dn 32	kpl.	4	Oventop 107 71 10	
13	Zawór kulowy	OPTIBAL-71	Dn 50	kpl.	2	Oventop 107 80 95	
14	Regulator różnicy ciśnienia	Hydromat D1Z	Dn 15	kpl.	15	Oventop 106 21 04	
15	Zestaw złączek dla zaworu						
16	Regulator różnicy ciśnienia	Hydromat D1Z	Dn 20	kpl.	1	Oventop 106 21 06	
17	Zestaw złączek dla zaworu						
18	Zestaw złączek dla zaworu						
19	Zestaw złączek dla zaworu						
20	Zestaw złączek dla zaworu						
21	Zestaw złączek dla zaworu						
22	Cyfrowy termostat pomieszczeniowy	natynkowy					

230V
 08841015
 2.2.4
 2.3
 2.4

[illegible]

INSTALACJA WODOCIĄGOWA ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH MATERIAŁÓW

NR	WYSZCZEGÓLNIENIE	TYP	WYMIAR	JEDN.	ILOŚĆ JEDN.	PRODUCENT, KATALOG, NORMA	UWAGI
----	------------------	-----	--------	-------	----------------	------------------------------	-------

Główny zestaw wodomierzowy

1	Zawór odcinający	grzybkowy	Dn 50	szt.	1		istniejący
2	Zawór odcinający	grzybkowy	Dn 50	szt.	1		
3	Wodomierz główny	Q=6,3 m³/h	Dn 25	szt.	1		istniejący
4	Filtr siatkowy	Y222P	Dn 50	szt.	1	Socia	
5	Zawór antyskażeniowy	EA	Dn 50	szt.	1	Socia	
6	Zawór odcinający	grzybkowy	Dn 50	szt.	1		

Instalacja wody bitywej

7	Zawór czepalny z złączką do węża		Dn 15	kpl.	2	Herz	2502
8	Zawór odcinający z kurkiem spustowym	R250DS	Dn 15	szt.	2	GIACOMINI R250SX003	
9	Zawór zwrotny antyskażeniowy	HA216	DN15	szt.	2	Socia	PN10
10	Zawór odcinający	OPTIBAL-71	Dn 20	szt.	13	Oventrop	107 71 06
11	Zawór odcinający	OPTIBAL-71	Dn 25	szt.	1	Oventrop	107 71 08
12	Zawór odcinający	OPTIBAL-71	Dn 32	szt.	1	Oventrop	107 71 10
13	Zawór odcinający	OPTIBAL-71	Dn 40	szt.	4	Oventrop	107 71 12
14	Wodomierz jednostrumieniowy suchobieżny	JS SMART C+	Q=1,6 m³/h, R=160, DN15, G3/4"	szt.	16	Asitor Fwomgaz	60-4661003-000
15	Wodomierz jednostrumieniowy suchobieżny	JS SMART C+	Q=2,5 m³/h, R=160, DN15, G3/4"	szt.	3	Asitor Fwomgaz	60-4661003-000

Przewody rurowe

16	PP STABI PN20	Ø20x3,4	mb.	18	Kan		
17	PP STABI PN20	Ø25x4,2	mb.	20	Kan		
18	PP STABI PN20	Ø32x5,4	mb.	82	Kan		
19	PP STABI PN20	Ø40x6,7	mb.	30	Kan		
20	PP STABI PN20	Ø50x8,3	mb.	65	Kan		
21	PP STABI PN20	Ø63x10,5	mb.	32	Kan		
22	PP STABI PN20	Ø75x12,5	mb.	48	Kan		
23	PP STABI PN20	Ø90x15	mb.	35	Kan		

Izolacja termiczna

24	Ołuliny z ołulinami z kauczuku syntetycznego, np. Armaflex ultima na rurociąg o średnicy zewnętrznej:	Ø20x3,4	o gr. 9 mm	mb.	18	Armaflex	
25		Ø25x4,2	o gr. 9 mm	mb.	20	Armaflex	
26		Ø32x5,4	o gr. 9 mm	mb.	82	Armaflex	
27		Ø40x6,7	o gr. 9 mm	mb.	30	Armaflex	
28		Ø50x8,3	o gr. 9 mm	mb.	65	Armaflex	
29		Ø63x10,5	o gr. 9 mm	mb.	32	Armaflex	
30		Ø75x12,5	o gr. 9 mm	mb.	48	Armaflex	
31		Ø90x15	o gr. 9 mm	mb.	35	Armaflex	

Przewody rurowe

32	Rura stalowa ocynkowana	Dn 50	mb.	3	PN-74/H-74200		
33	Ołuliny z ołulinami z kauczuku syntetycznego, np. Armaflex ultima na rurociąg o średnicy zewnętrznej:	o gr. 9 mm	mb.	3	Paroc		

Instalacja połączeń wyrównawczych

34	Przewód elektryczny	Lyzo	25mm ²	mb	318	Kan	
----	---------------------	------	-------------------	----	-----	-----	--

Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych Instalacja wodociągowa

1. Wstęp

1.1 Przedmiot specyfikacji

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót w zakresie przebudowy instalacji wodociągowej wody zimnej, ciepłej oraz cyrkulacji w budynku objętym zamówieniem.

1.2 Zakres stosowania Szczegółowej Specyfikacji Technicznej

Szczegółowa specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3 Zakres robót objętych Szczegółową Specyfikacją Techniczną

Roboty, których dotyczy specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie modernizacji instalacji wodociągowej. Niniejsza specyfikacja techniczna związana jest z wykonaniem niżej wymienionych robót:

450 00000 – 7	Roboty budowlane
453 00000 – 0	Roboty budowlane w zakresie instalacji budowlanych
453 30000 – 9	Roboty instalacyjne wodno-kanalizacyjne i sanitarne
453 32000 – 3	Roboty instalacyjne wodne i kanalizacyjne

1.4 Ogólne wymagania

- Wykonawca jest odpowiedzialny za realizację robót zgodnie z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną, poleceniami nadzoru autorskiego i inwestorskiego oraz zgodnie z art. 5, 22, 23 i 28 ustawy Prawo budowlane oraz „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe”. Arkady, Warszawa 1988.
- Odstępstwa od projektu mogą dotyczyć jedynie dostosowania instalacji do wprowadzonych zmian konstrukcyjno-budowlanych, lub zastąpienia zaprojektowanych materiałów w przypadku niemożliwości ich uzyskania – przez inne materiały lub elementy o nie gorszych charakterystykach i trwałości. Wszelkie zmiany i odstępowstwa od zatwierdzonej dokumentacji technicznej nie mogą powodować obniżenia wartości funkcjonalnych i użytkowych instalacji, a jeżeli dotyczą zamiany materiałów i elementów określonych w dokumentacji technicznej na inne, nie mogą powodować zmniejszenia trwałości eksploatacyjnej. Roboty montażowe należy realizować zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. Tom II Instalacje

sanitarne i przemysłowe”, Polskimi Normami, oraz innymi przepisami dotyczącymi przedmiotowej instalacji.

2. Podstawowe materiały

- Do wykonania modernizacji instalacji wodociągowej mogą być stosowane wyroby producentów krajowych i zagranicznych.
- Wszystkie materiały użyte do wykonania instalacji muszą posiadać aktualne polskie aprobaty techniczne lub odpowiadać Polskim Normom. Wykonawca uzyska przed zastosowaniem wyrobu akceptację Inspektora Nadzoru. Odbiór techniczny materiałów powinien być dokonywany według wymagań i w sposób określony aktualnym normami.

2.1 Przewody

- Instalację wody zimnej w obrębie pomieszczenia wodomierza projektuje się z rur stalowych instalacyjnych, ocynkowanych, zgodnych z PN-74/H-74200.
- Instalację wody zimnej bytowej projektuje się z rur polipropylenowych typu 3 PP-R PN20 w systemie np. Kan-therm łączonych przez zgrzewanie.
- Instalację wody zimnej do celów przeciwpożarowych projektuje się z rur stalowych instalacyjnych, ocynkowanych, zgodnych z PN-74/H-74200.
- Dostarczone na budowę rury powinny być proste, czyste od zewnątrz i wewnątrz, bez widocznych wżerów i ubytków spowodowanych korozją lub uszkodzeniami.

2.2 Armatura

Instalacja wyposażona będzie w następującą armaturę regulacyjną i odcinającą

- filtry siatkowe,
- hydranty 25 zgodne z BN-85/521316, montowane na wysokości 1,35m nad posadzką,
- zawory zwrotne antyskażeniowe,
- armaturę odcinającą na ciśnienie nominalne min. 1,0 MPa,

2.3 Izolacja termiczna

- Przewody wody zimnej bytowej zaizolować otulinami z kauczuku syntetycznego, np. armatflex ultima o gr. 9 mm.
- Przewody wody zimnej do celów przeciwpożarowych zaizolować otulinami z wełny mineralnej grubości 20mm (np. Hvac Section GreyCoat T, Paroc).

3. Sprzęt

- Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót, zarówno w miejscu tych robót, jak też przy wykonywaniu czynności pomocniczych oraz w czasie transportu, załadunku i wyładunku materiałów.

4. Transport i składowanie

4.1 Rury

- Rury w wiązkach muszą być transportowane na samochodach o odpowiedniej długości. Kształtki należy przewozić w odpowiednich pojemnikach. Podczas transportu, przeładunku i magazynowania rur i kształtek należy unikać ich zanieczyszczenia.

4.2 Armatura

- Dostarczoną na budowę armaturę należy uprzednio sprawdzić na szczelność. Armaturę należy składować w magazynach zamkniętych. Armaturę, łączniki i materiały pomocnicze należy przechowywać w magazynach lub pomieszczeniach zamkniętych w pojemnikach.

4.3 Izolacja termiczna

- Materiały przeznaczone do wykonania izolacji cieplnych powinny być przewożone krytymi środkami transportu w sposób zabezpieczający je przed zawilgoceniem, zanieczyszczeniem i zniszczeniem.
- Wyroby i materiały stosowane do wykonania izolacji cieplnych należy przechowywać w pomieszczeniach krytych i suchych. Należy unikać dłuższego działania promieni słonecznych na otuliny z PE, ponieważ materiał ten nie jest odporny na promienie ultrafioletowe.
- Materiały przeznaczone do wykonania izolacji cieplochronnej powinny mieć płaszczyzny i kręwdzie nieuszkodzone, a odchyłki ich wymiarów w stosunku do nominalnych wymiarów produkcyjnych powinny zawierać się w granicach tolerancji określonej w odpowiednich normach przedmiotowych.

5. Wykonanie robót

5.1 Roboty demontażowe

- Demontaż istniejącej armatury i fragmentów instalacji wykonywany będzie bez odzysku elementów.
- Rurociągi stalowe należy pociąć tarczą na odcinki długości pozwalającej na wyniesienie z budynku i transport.
- Materiały uzyskane z demontażu należy posegregować i wywieźć do składowiska złomu lub na najbliższe (uzgodnione z inwestorem) miejsce zwalaki.
- Złom i ekwiwalent pieniężnych za złom stanowi własność Inwestora.

5.2 Montaż rurociągów

- Rurociągi łączone będą przez skręcanie.

- Przed układaniem przewodów należy sprawdzić trasę oraz usunąć przeszkody (możliwe do wyeliminowania), mogące powodować uszkodzenie przewodów (np. pręty, wystające elementy zaprawy betonowej i muru).
- Przed zamontowaniem należy sprawdzić, czy elementy przewidziane do zamontowania nie posiadają uszkodzeń mechanicznych oraz czy w przewodach nie ma zanieczyszczeń (ziemia, papy i inne elementy). Rur pękniętych lub w inny sposób uszkodzonych nie wolno używać.
- Kolejność wykonywania robót:
  - Wyznaczenie miejsca ułożenia rur,
  - Wykonanie gniazd i osadzenie uchwyty,
  - Założenie tulei ochronnych,
  - Ułożenie rur z zamocowaniem wstępnym,
  - Wykonanie połączeń.
- W miejscach przejść przewodów przez ściany i stropy nie wolno wykonywać żadnych połączeń. Przejścia przez przegrody budowlane wykonane w tulejach ochronnych. Wolną przestrzeń między zewnętrzną ścianą rury i wewnętrzną tulei należy wypełnić odpowiednim materiałem termoplastycznym. Wypełnienie powinno zapewniać jedynie możliwość osłowego ruchu przewodu. Długość tulei powinna być większa o 6÷8 mm od grubości ściany lub stropu. Przejścia przez przegrody określone jako granice oddzielenia pożarowego należy wykonywać za pomocą odpowiednich tulei zabezpieczających.
- Przewody pionowe należy mocować do ścian za pomocą uchwytów umieszczonych, co najmniej, co 3,0 m dla rur o średnicy 15÷20 mm, przy czym na każdej kondygnacji musi być zastosowany, co najmniej jeden uchwyt. Piony należy łączyć do rurociągów poziomych za pośrednictwem odsadzek o długości ramienia, co najmniej 1 metr, wykonanych tak, aby możliwa była kompensacja wydłużeń przewodów.

5.3 Montaż armatury i osprzętu

- Rurociągi łączone będą z armaturą i osprzętem za pomocą połączeń skręcanych, z zastosowaniem kształtek. Uszczelnienie tych połączeń wykonać za pomocą np. konopi oraz pasty miniowej.
- Kolejność wykonywania robót:
  - Sprawdzenie działania zaworu,
  - Wkręcenie półrurówek w zawór i na rurę, z uszczelnieniem gwintów materiałem uszczelniającym,
  - Skręcenie połączenia.
- Na przewodach poziomych armaturę należy w miarę możliwości ustawić w takim położeniu, by wrzeczono było skierowane do góry i leżało w płaszczyźnie pionowej przechodzącej przez osę przewodu.
- Zawory na pionach należy umieszczać w miejscach widocznych oraz łatwo dostępnych dla obsługi, konserwacji i kontroli.
- Montaż armatury i osprzętu prowadzić zgodnie z instrukcjami producenta i dostawcy.

5.4 Badanie i uruchomienie instalacji

- Instalacja przed wykonaniem izolacji termicznej musi być poddana próbie szczelności.
- Badanie szczelności przewodów i armatury wodociągowej należy wykonać na ciśnienie równe 1,5xPróbocze, lecz nie mniej niż 0,9 MPa.
- Instalacje należy dokładnie odpowiedzieć.
- Jeżeli w budynku występuje kilka oddzielnych złądów badania szczelności należy przeprowadzić dla każdego z nich oddzielnie.
- Z próby szczelności należy sporządzić protokół.

5.5 Izolacja termiczna

- Materiały przeznaczone do wykonania izolacji cieplnych powinny być przewożone krytymi środkami transportu w sposób zabezpieczający je przed zawilgoceniem, zanieczyszczeniem i zniszczeniem.
- Wyruby i materiały stosowane do wykonywania izolacji cieplnych należy przechowywać w pomieszczeniach krytych i suchych. Należy unikać dłuższego działania promieni słonecznych na otuliny z PE, ponieważ materiał ten nie jest odporny na promienie ultrafioletowe.
- Materiały przeznaczone do wykonywania izolacji cieplnych powinny mieć płaszczyzny i krawędzie nieuszkodzone, a odchylki ich wymiarów w stosunku do nominalnych wymiarów produkcyjnych powinny zawierać się w granicach tolerancji określonej w odpowiednich normach przedmiotowych.
- Przewody instalacyjne przed zaizolowaniem powinny być czyste, suche oraz odłuszczone.
- Klej do izolacji termicznej należy wymieszać. Temperatura optymalna podczas klejenia: od 10°C do 20°C. W przypadku niższych temperatur, czas odparowania rozcieńczalników wydłuża się. Czas schnięcia kleju do 24h, dopiero po jego zaschnięciu można stosować materiały wykańczające np. taśmy Thematape. Magazynowanie kleju w temperaturze powyżej 10°C.
- Zużycie kleju w zależności od średnicy i grubości izolacji od 1 do 3 litrów na 100 m² izolacji. Klej należy nanosić na obydwie łączone powierzchnie izolacji.

• Kompensacja materiału izolacyjnego

Otuliny należy montować wg zasady "102" na 100 cm rury 102 cm izolacji.

• Izolowanie przewodów biegnących w brzdach ściennych, podłogowych

Otuliny np. ThermoCompact nie posiadają nacięcia montażowego, ponieważ stosuje się je przed zamocowaniem rur z miedzi w sztangach, miedzi w zwojach oraz wszelkich tworzyw sztucznych: PE, PPR, PB. Sposób montażu: na końcówkę rury należy włożyć grzybek montażowy i wsunąć rurę w otulinę izolacyjną bez rozcinania izolacji!

• Izolowanie odcinków prostych

Montaż izolacji na odcinkach prostych rur powinien wyglądać następująco:
- Należy rozciąć wzduż otuliny izolacyjną,

- **Izolowanie łuków, kolan**
- Na obie powierzchnie nacięcia nanieść cienką warstwę kleju (należy pamiętać o klejeniu doczołowym sąsiadujących ze sobą odcinków prostych),
- Złożyć otulinę na rurę,
- Docisnąć klejone powierzchnie, Przykleić jeden koniec otuliny do rury i skompensować, następnie przykleić do rury drugi koniec.

Montaż izolacji na łukach rur powinien wyglądać następująco:

- Skleić otulinę na odcinku prostym rury,
- W celu ułatwienia przesuwu smarować powierzchnię łuku płynem do mycia naczyń lub posypać talkiem,
- Przesuwać otulinę ruchami obrotowymi,
- Złączyć klejone powinno przebiegać na zewnątrz (po łuku zewnętrznym).

Drugi sposób montażu na łukach (łuki lub kolana na rurach o średnicach do 60mm):

- Otulinę izolacyjną uciąć na długość potrzebną do zaizolowania łuku,
- W środkowej części odcinka otuliny wykonać odpowiednią ilość nacięć "trójkątów" przy użyciu szablonu kąтового,
- Uzyskane wycięcia skleić klejem,
- Wykonać rozcięcie wewnątrz łuku, nałożyć na kolano i skleić.

Montaż izolacji na kolanach prostokątnych rur powinien wyglądać następująco:

- Otulinę izolacyjną uciąć na długość potrzebną do zaizolowania kolana,
- Przeciąć otulinę pod kątem 45°, używając szablonu kąтового,
- Uformować kąć prosty i skleić obustronnie powierzchnię nacięcia otuliny,
- Rozciąć kolano wzdłuż od strony wewnętrznej,
- Tak przygotowane kolanko umieścić na rurze, nałożyć klej i docisnąć krawędzie.

• **Izolowanie trójników**

Montaż izolacji na trójnikach rur powinien wyglądać następująco:

- Skleić otulinę na odcinku prostym rury,
  - Odejszcie trójnika dopasować do promienia zewnętrznego zaizolowanej wcześniej rury – wykonać nacięcie siodełkowe,
  - Przy użyciu wykrojnika o mniejszej średnicy niż rura będąca odgązleniem wykonać otwór w otulinie, przeciąć wzdłużnie i skleić krawędzie,
  - Skleić krawędzie cięć przy użyciu kleju.
- W przypadku instalacji o kształtach znacząco różnej wielkości (np. ocynk):
- Przygotować nakładkę wykonaną z otulin o średnicy wewnętrznej pokrywającej średnicę zewnętrzną kształtek,

- Rozciąć wzdużnie, założyć na trójnik tak, aby zachodziła na już zaizolowane odcinki proste i skleić.

• Izolowanie redukcji

Montaż izolacji na redukcjach rur powinien wyglądać następująco:

- Na odcinek rury o większej średnicy założyć odpowiednią otulinę izolacyjną w taki sposób, aby całkowicie zachodziła na skos redukcji,
- Wykonać w otulinie od 2 do 4 trójkątnych wycięć na długości redukcji i skleić ich brzegi,
- Do uzyskanego stożka doczołowo dokleić otulinę o mniejszej średnicy.

• Izolowanie zaworów prostych

Montaż izolacji na zaworach prostych powinien wyglądać następująco:

- Przy użyciu noża lub odpowiedniego wykrojnika zwiększyć średnicę wewnętrzną otuliny, które będą zachodziły z obu stron na korpus zaworu. Głębokość nacięć uzależnia długość korpusu,
- Obie otuliny należy maksymalnie do siebie zbliżyć,
- Całość kapturować cylindrem z otuliny o odpowiednio większej średnicy wewnętrzej lub pasem z maty izolacyjnej.

• Izolowanie kominarzy

Montaż izolacji na kominarzach powinien wyglądać następująco:

- Odcinki proste zaizolować i doczołowo dokleić do pierścieni kominarza, pamiętając o kompensowaniu materiału,
- Odmierzyć średnicę zaizolowanej rury A i kominarza B,
- Do mniejszej średnicy A dodajemy 2 do 3 mm, a od większej średnicy B odejmujemy 2 do 3 mm,
- Przy użyciu cyrkla wykreślamy pierścienie na macie izolacyjnej i wycinamy je ostrym nożem,
- Otrzymaane pierścienie po ich rozcięciu sprawiają wrażenie „zbyt matych” ale po naciągnięciu i przyklejeniu materiału dopasowuje się,
- Wyciąg z maty prostokąt, którego jednym bokiem jest obwód pierścieni, a drugim suma grubości pierścieni i izolacji,
- Tak przygotowanym paskiem kapturujemy całość.

• Izolowanie elementów mocujących instalacje

Montaż izolacji na elementach mocujących rur powinien wyglądać następująco:

- Odmierzyć odcinek prosty, którego koniec zakryje całą szerokość uchwyty,
- Przy użyciu wykrojnika lub noża zwiększamy średnicę wewnętrzną otuliny, głębokość cięcia warunkuje szerokość uchwyty,
- Wykonać dwa cięcia podłużne na skrzydełka uchwyty oraz jedno na pręt gwintowany,
- Założyć otulinę na cały odcinek prosty wraz z uchwytem,

- Dokleić doczołowo drugi odcinek prosty, na powstałe połączenie zakapturować opaską z odpowiednio większej otuliny lub paskiem maty izolacyjnej.
  - Linia złącza klejowego musi przebiegać przez pręt gwintowany. Jeśli istnieje taka konieczność (instalacje chłodnicze) to
  - Oklejamy pręt gwintowany taśmą.
6. Kontrola jakości robót
- Kontrola jakości robót związanych z wykonaniem instalacji powinna być przeprowadzona w czasie wszystkich faz robót zgodnie z wymaganiami Polskich Norm i "Warunkami wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe".
  - Każda dostarczona partia materiałów powinna być zaopatrzona w świadectwo kontroli jakości producenta.
  - Wyniki przeprowadzonych badań należy uznać za dodatnie, jeżeli wszystkie wymagania dla danej fazy robót zostały spełnione. Jeśli którekolwiek z wymagań nie zostało spełnione, należy daną fazę robót uznać za niezgodną z wymaganiami normy i po dokonaniu poprawek przeprowadzić badanie ponownie.

7. Odbiór robót

- Odbioru robót, polegających na wykonaniu instalacji, należy dokonać zgodnie z "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe".
- Odbiory międzyoperacyjne należy przeprowadzić w stosunku do następujących robót:
  - Przejścia dla przewodów przez ściany i stropy (umiejscowienie i wymiary otworów),
  - Brzdy w ścianach: wymiary, czystość brzd, zgodność z pionem i zgodność z kierunkiem w przypadku minimalnych spadków odcinków poziomych.
  - Z odbiorów międzyoperacyjnych należy spisać protokół stwierdzający jakość wykonania oraz przydatność robót i elementów do prawidłowego montażu.
  - Po przeprowadzeniu prób przewidzianych dla danego rodzaju robót należy dokonać końcowego odbioru technicznego instalacji.
  - Przy odbiorze końcowym powinien być dostarczone następujące dokumenty:
    - Dokumentacja projektowa z naniesionymi na niej zmianami i uzupełnieniami w trakcie wykonywania robót,
    - Dziennik budowy,
    - Dokumenty dotyczące jakości wbudowanych materiałów (świadectwa jakości wydane przez dostawców materiałów),
    - Protokoły wszystkich odbiorów technicznych częściowych,
    - Protokół przeprowadzenia próby szczelności całej instalacji,
  - Przy odbiorze końcowym należy sprawdzić:
    - Zgodność wykonania z Dokumentacją projektową oraz ewentualnymi zapisami w Dzienniku budowy dotyczącymi zmian i odstępstw od Dokumentacji projektowej,
    - Protokoły z odbiorów częściowych i realizację postanowień dotyczącą usunięcia usterek,

- o Aktualność Dokumentacji projektowej (czy przeprowadzono wszystkie zmiany i uzupełnienia).
- o Protokoły badań szczelności instalacji.

8. Obmiar robót

Jednostką obmiaru robót jest, dla:

- przewodów rurowych m.b.
- armatury szt., kpl.
- izolacji termicznej m²

9. Podstawa płatności

Podstawą płatności będzie wykonanie robót zgodnie z warunkami zawartymi w specyfikacji oraz kosztorys ofertowy.

10. Przepisy związane

10.1 Normy

PN-81/B-0700.01	Instalacje wewnętrzne wodociągowe i kanalizacyjne. Wymagania i badania przy odbiorze.
PN-EN 806-1:2004	Wymagania dotyczące wewnętrznych instalacji wodociągowych do przesyłu wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi -- Część 1: Postanowienia ogólne
PN-EN 1717:2003	Ochrona przed wtórnym zanieczyszczeniem wody w instalacjach wodociągowych i ogólne wymagania dotyczące urządzeń zapobiegających zanieczyszczaniu przez przepływ zwrotny
PN-92/B-01706	Instalacje wodociągowe. Wymagania w projektowaniu Armatura instalacji wodociągowych i centralnego ogrzewania
PN-M-75002:2016-10	- Wymagania ogólne i badania Zaopatrzenie w wodę. Wymagania dotyczące systemów zewnętrznych i ich części składowych
PN-EN ISO 21003-1:2009	Systemy przewodów rurowych z rur wielowarstwowych do instalacji wody ciepłej i zimnej wewnątrz budynków. Część 1: Wymagania ogólne
PN-EN ISO 21003-2:2009	Systemy przewodów rurowych z rur wielowarstwowych do instalacji wody ciepłej i zimnej wewnątrz budynków. Część 2: Rury
PN-EN ISO 21003-2009	Systemy przewodów rurowych z rur wielowarstwowych do instalacji wody ciepłej i zimnej wewnątrz budynków. Część 2: Rury
PN-EN ISO 21003-3:2009	Systemy przewodów rurowych z rur wielowarstwowych do instalacji wody ciepłej i zimnej wewnątrz budynków. Część 2: Rury

3: Kształtki

PN-EN ISO 21003-5:2009	Systemy przewodów rurowych z rur wielowarstwowych do instalacji wody ciepłej i zimnej wewnątrz budynków. Część 5: Przydatność systemu do stosowania
PN-EN ISO 15874-1:2013-06	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do instalacji wody ciepłej i zimnej -- Część 1: Postanowienia ogólne
PN-EN ISO 15874-2:2013-06	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do instalacji wody ciepłej i zimnej -- Część 2: Rury
PN-EN ISO 15874-3:2013-06	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do instalacji wody ciepłej i zimnej -- Część 3: Kształtki
PN-EN ISO 15874-5:2013-06	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do instalacji wody ciepłej i zimnej -- Polipropylen (PP) -- Część 5: Przydatność systemu do stosowania

10.2 Pozostałe przepisy

Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe". Arkady, Warszawa 1988.

Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych Instalacja ogrzewania

1. Wstęp

1.1. Przedmiot specyfikacji

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót w zakresie przebudowy instalacji centralnego ogrzewania w budynku objętym zamówieniem.

1.2. Zakres stosowania Specyfikacji Technicznej

Szczegółowa specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3. Zakres robót objętych Specyfikacją Techniczną

Roboty, których dotyczy specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie nowej, zmodernizowanej instalacji c.o. w budynku. Niniejsza specyfikacja techniczna związana jest z wykonaniem niżej wymienionych robót:

450 0000 – 7	Roboty budowlane
453 0000 – 0	Roboty budowlane w zakresie instalacji budowlanych
453 3000 – 9	Hydraulika, roboty sanitarne
453 3110 – 7	Instalowanie centralnego ogrzewania

1.4. Ogólne wymagania

- Wykonawca jest odpowiedzialny za realizację robót zgodnie z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną, poleceniami nadzoru autorskiego i inwestorskiego oraz zgodnie z art. 5, 22, 23 i 28 ustawy Prawo budowlane, "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe". Arkady, Warszawa 1988 oraz "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru instalacji grzewczych. Zeszyt 6", COBRTI INSTAL, Warszawa 2003.
- Odstępstwa od projektu mogą dotyczyć jedynie dostosowania instalacji ogrzewania do wprowadzonych zmian konstrukcyjno-budowlanych, lub zastąpienia zaprojektowanych materiałów w przypadku niemożliwości ich uzyskania – przez inne materiały lub elementy o zbliżonych charakterystykach i trwałości. Wszelkie zmiany i odstępowstwa od zatwierdzonej dokumentacji technicznej nie mogą powodować obniżenia wartości funkcjonalnych i użytkowych instalacji, a jeżeli dotyczą zamiany materiałów określonych w dokumentacji technicznej na inne, nie mogą powodować zmniejszenia trwałości eksploatacyjnej. Roboty montażowe należy realizować zgodnie z "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-

montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe", Polskimi Normami, oraz innymi przepisami dotyczącymi przedmiotowej instalacji.

2. Podstawowe materiały

- Do wykonania robót w zakresie przebudowy instalacji centralnego ogrzewania mogą być stosowane wyroby producentów krajowych i zagranicznych.
- Wszystkie materiały użyte do wykonania instalacji muszą posiadać aktualne polskie aprobaty techniczne lub odpowiadać Polskim Normom. Wykonawca uzyska przed zastosowaniem wyrobu akceptację Inspektora Nadzoru. Odbiór techniczny materiałów powinien być dokonywany według wymagań i w sposób określony aktualnym normami.

2.1 Przewody

Przewody i rozdzielacze w obrębie węzła ciepłego wykonać z rur stalowych zgodnych z PN-EN 10216-2:2002, łączonych przez spawanie.

Instalację rurową centralnego ogrzewania projektuje się z rur stalowych w systemie Kan – therm Steel (rury ze stali węglowej RSt – 34 – 2 wg DIN EN 10305 – 3, zewnętrznie galwanicznie ocynkowane) łączonych złączkami zaciskowymi wyposażonymi w o-ring z kauczuku butylowego (EPDM).

Przewody prowadzone w kanale pod posadzkowym wykonąć z rur wielowarstwowych PE – RT/Al/PE PN10 – nie dopuszcza się prowadzenie przewodów bez izolacji termicznej, np. w „peszlu”.

2.2 Grzejniki

Użyte zostaną grzejniki stalowe płytowe, grzejniki łazienkowe spełniające wymagania PN-EN 442-2:2015.

2.3 Armatura

Armatura regulacyjna przewodowa

Armatura regulacyjna zgodna z:

PN-M-75003:1990 – Armatura instalacji centralnego ogrzewania. Ogólne wymagania i badania.

Armatura regulacyjna i odcinająca przygrzejnikowa

Armatura regulacyjna przygrzejnikowa zgodna z:

PN-M-75003:1990 – Armatura instalacji centralnego ogrzewania. Ogólne wymagania i badania.

PN-EN 215-1:2002 – Termostaticzne zawory grzejnikowe, cz. 1. Wymagania i badania.

PN-EN 215:2005(U) Termostaticzne zawory grzejnikowe - Wymagania i metody badań.

PN-EN 215/A1:2006(U) Termostaticzne zawory grzejnikowe. Wymagania i metody badań.

Armatura zaporowa

Armatura odcinająca zgodna z:

PN-M-75003:1990 – Armatura instalacji centralnego ogrzewania. Ogólne wymagania i badania.

Armatura odpowietrzająca

Armatura odpowietrzająca zgodna z:

PN-M-75003:1990 – Armatura instalacji centralnego ogrzewania. Ogólne wymagania i badania.

W najwyższych miejscach instalacji zastosowano automatyczne zawory odpowietrzające z zaworem stopowym. Przed zaworami odpowietrzającymi należy zamontować zawory kulowe, odcinające.

Armatura odwadniająca

Armatura zgodna z:

PN-M-75003:1990 – Armatura instalacji centralnego ogrzewania. Ogólne wymagania i badania.

3. Sprzęt

- Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót, zarówno w miejscu tych robót, jak też przy wykonywaniu czynności pomocniczych oraz w czasie transportu, załadunku i wyładunku materiałów.

4. Transport i składowanie

4.1 Rury

- Rury w wiązkach muszą być transportowane na samochodach o odpowiedniej długości. Kształtki należy przewozić w odpowiednich pojemnikach. Podczas transportu, załadunku i magazynowania rur i kształtek należy unikać ich zanieczyszczenia.

4.2 Grzejniki

- Transport grzejników powinien odbywać się krytymi środkami. Zaleca się transportowanie grzejników na paletach dostosowanych do ich wymiaru. Na każdej palecie powinny być pakowane grzejniki jednego typu i wielkości. Palety z grzejnikami powinny być ustawione i zabezpieczone, aby w czasie ruchu środka transportu nie nastąpiło ich przemieszczanie i uszkodzenie grzejników. Dopuszcza się transportowanie grzejników luzem, ułożonych w warstwy, zabezpieczonych przed przemieszczaniem i uszkodzeniem.

4.3 Armatura

- Dostarczona na budowę armaturę należy uprzednio sprawdzić na szczelność. Armaturę należy składować w magazynach zamkniętych. Armatura specjalna, jak zawory regulacyjne podpiłonowe i termostatyczne, powinna być dostarczona w oryginalnych opakowaniach producenta. Armaturę, łączniki i materiały pomocnicze należy przechowywać w magazynach lub pomieszczeniach zamkniętych w pojemnikach.

5. Wykonanie robót

5.1 Roboty demontażowe

- Demontaż istniejącej instalacji centralnego ogrzewania wykonywany będzie z częściowym odzyskiem elementów (grzejniki żeliwne członowe do ponownego wykorzystania w pomieszczeniach piwnicznych).
- Przed przystąpieniem do demontażu przewodów zaizolowanych należy zdemontować izolację ciepłą.
- Rurociągi stalowe należy pociąć palnikami lub tarczą na odcinki długości pozwalającej na wyniesienie z budynku i transport.
- Materiały uzyskane z demontażu należy posegregować i wywieźć do składnicy złomu lub na najbliższe (uzgodnione z Inwestorem) miejsce zwłoki. Złom i ekwiwalent pieniężny za złom stanowi własność inwestora.

5.2 Montaż rurociągów

- Rurociągi łączone będą zgodnie z Wytycznymi Technicznymi COBRTIIINSTAL „Wytyczne projektowania centralnego ogrzewania”.
- Przed układaniem przewodów należy sprawdzić trasę oraz usunąć przeszkody (możliwe do wyeliminowania), mogące powodować uszkodzenie przewodów (np. pręty, wystające elementy zaprawy betonowej i muru).
- Przed zamontowaniem należy sprawdzić, czy elementy przewidziane do zamontowania nie posiadają uszkodzeń mechanicznych oraz czy w przewodach nie ma zanieczyszczeń (ziemia, papiery i inne elementy). Rur pękniętych lub w inny sposób uszkodzonych nie wolno używać.
- Kolejność wykonywania robót:
  - Wyznaczenie miejsca ułożenia rur,
  - Wykonanie gniazd i osadzenie uchwyty,
  - Przekucie rur,
  - Złożenie tulei ochronnych,
  - Ułożenie rur z zamocowaniem wstępny,
  - Wykonanie połączeń.

- Rurociągi poziome należy prowadzić ze spadkiem wynoszącym, co najmniej 0,3% w kierunku źródła ciepła. Poziome odcinki muszą być wykonane ze spadkami zabezpieczającymi odpowiednie odwodnienie i odwodnienie danego odcinka instalacji.
- W miejscach przejść przewodów przez ściany i stropy nie wolno wykonywać żadnych połączeń. Przejścia przez przegrody budowlane wykonane w tulejach ochronnych. Wolną przestrzeń między zewnętrzną ścianą rury i wewnętrzną tulei należy wypełnić odpowiednim materiałem termoplastycznym. Wypełnienie powinno zapewnić jedynie możliwość osiowego ruchu przewodu. Długość tulei powinna być większa o 6÷10 mm od grubości ściany lub stropu. Przejścia przez przegrody określone jako granice oddzielenia pożarowego należy wykonywać za pomocą odpowiednich tulei zabezpieczających.

- Przewody pionowe (piony centralnego ogrzewania) należy mocować do ścian za pomocą uchwytych umieszczonych, co najmniej co 3,0 m dla rur o średnicy 15÷20 mm, przy czym na każdej kondygnacji musi być zastosowany co najmniej jeden uchwyt. Piony należy łączyć do rurociągów poziomych za pośrednictwem odsadzek o długości ramienia, co najmniej 1 metr, wykonanych tak, aby możliwa była kompensacja wydłużeń przewodów.
- Przebiecia przez przegrody. W miejscu przejść pionów przez stropy uzupełnić ubytki tynków i pomalować sufity w miejscu uzupełnień tynków. W miejscach przebieć przez ściany należy uzupełnić tynki i pomalować ściany farbami emulsyjnymi.

5.3 Montaż armatury i osprzętu

- Rurociągi łączone będą z armaturą i osprzętem za pomocą połączeń gwintowanych, z zastosowaniem kształtek. Uszczelnienie tych połączeń wykonać za pomocą np. konopi oraz pasty miniovej.
- Kolejność wykonywania robót:
  - Sprawdzenie działania zaworu,
  - Wkręcenie półśrubunków w zawór i na rurę, z uszczelnieniem gwintów materiałem uszczelniającym,
  - Skreślenie połączenia.
- Na przewodach poziomych armaturę należy w miarę możliwości ustawić w takim położeniu, by wrzeczono było skierowane do góry i leżało w płaszczyźnie pionowej przechodzącej przez oś przewodu.
- Zawory na pionach i gałkach oraz odpowietrzniki należy umieszczać w miejscach widocznych oraz łatwo dostępnych dla obsługi, konserwacji i kontroli.
- Odpowietrzenie instalacji wykonać zgodnie z PN-B-02420:1991 jako odpowietrzenie miejscowe przy pomocy odpowietrzników automatycznych, z zaworem stopowym, montowanym w najwyższych punktach instalacji.
- Bezpośrednio pod zaworem odpowietrzającym należy zamontować zawór kulowy.

5.4 Badania i uruchomienie instalacji

- Instalacja przed zakryciem bruzd i przed wykonaniem izolacji termicznej przewodów musi być poddana próbie szczelności.
- Przed przystąpieniem do badania szczelności należy instalację podlegającą próbie (lub jej część) kilkakrotnie skutecznie przepłukać wodą. Niezwłocznie po zakończeniu płukania należy instalację napełnić wodą uzdatnioną o jakości zgodnej z PN-93/C-04607 "Woda w instalacjach ogrzewania. Wymagania i badania dotyczące jakości wody", lub z dodatkiem inhibitorów korozji wg propozycji COBRTI-INSTAL.
- Instalację należy dokładnie odpowiedzieć.
- Jeżeli w budynku występuje kilka odrębnych zładów, badania szczelności należy przeprowadzić dla każdego zład oddzielnie.
- Badania szczelności instalacji na zimno należy przeprowadzać przy temperaturze zewnętrznej powyżej 0°C.

- Każdy grzejnik sprawdzany jest szczegółowo przez producenta przy ciśnieniu próbnym 13 barów. Ciśnienie robocze w instalacji na poziomie dolnej krawędzi nie powinno przekraczać 10 barów. Próbe szczelności w instalacji centralnego ogrzewania należy przeprowadzić zgodnie z "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe", tzn. ciśnienie robocze powiększone o 2 bary, lecz nie mniejsze niż 4 bary. Ciśnienie podczas próby szczelności należy dokładnie kontrolować i nie dopuszczać do przekroczenia jego maksymalnej wartości 12 barów.
- Do pomiaru ciśnień próbnych należy używać manometru, który pozwala na bezbłędny odczyt zmiany ciśnienia o 0,1 bara. Powinien on być umieszczony w możliwie najniższym punkcie instalacji.
- Wyniki badania szczelności należy uznać za pozytywne, jeżeli w ciągu 20 min. nie stwierdzono przecieków ani roszczenia.
- Z próby ciśnieniowej należy sporządzić protokół.
- Po uzyskaniu pozytywnej próby szczelności należy przeprowadzić próbę na gorąco, przy najwyższych – w miarę możliwości parametrach czynnika grzewczego, lecz nieprzekraczających parametrów obliczeniowych.
- Próba szczelności na gorąco winna być poprzedzona, co najmniej 72-godzinną pracą instalacji.

5.5 Wykonanie izolacji cieplochronnej

- Roboty izolacyjne należy rozpocząć po zakończeniu montażu rurociągów, przeprowadzeniu próby szczelności i wykonaniu zabezpieczenia antykorozyjnego powierzchni przeznaczonych do zaizolowania oraz po potwierdzeniu prawidłowości wykonania powyższych robót protokołem odbioru.
- Otuliny termoz izolacyjne powinny być nałożone na styk i powinny ściśle przylegać do powierzchni izolowanej. W przypadku wykonania izolacji wielowarstwowej, styki poprzeczne i wzdużne elementów następnej warstwy nie powinny pokrywać odpowiednich styków elementów warstwy dolnej.
- Wszystkie prace izolacyjne, jak np. przycinanie, mogą być prowadzone przy użyciu konwencjonalnych narzędzi.
- Grubość wykonanie izolacji nie powinna się różnić od grubości określonej w dokumentacji technicznej więcej niż o - 5 do +10 mm.
- W czasie instalacji, zarówno izolowany obiekt, jak i materiał izolacyjny powinny mieć temperaturę minimum +10°C. Należy zawsze oczekiwać, aż temperatura materiału izolacyjnego dostosuje się do temperatury otoczenia. Taśmę mocującą należy zawsze przechowywać w temperaturze pokojowej. Powierzchnie, które mają być połączone za pomocą taśmy muszą być czyste i suche. Należy upewnić się, że złącza otulin ściśle do siebie przylegają. To samo dotyczy wsporników i innych wystających elementów.

Odbiór izolacji.

- Odbiór międzyoperacyjny izolacji właściwej obejmuje sprawdzenie zgodności z dokumentacją projektową:

- Rodzaju, gatunku i grubości handlowej zastosowanych materiałów,
- Liczby warstw i sposobu zamocowania izolacji,

- Sposobu wykonania i rozmieszczenia konstrukcji wsporczych (w przypadkach wymagających zastosowania takich elementów),
- Odbiór końcowy izolacji ciepłej obejmuje sprawdzenie zgodności z dokumentacją projektową:
- Wykonania płaszcza ochronnego,
- Grubości wykonanej izolacji
- Różnica grubości izolacji w stosunku do określonej w dokumentacji projektowej nie powinna być odbiegać o więcej niż:
  - a) - 5 do 10 mm, przy grubości izolacji do 100 mm,
  - b) - 5 do 10 %, przy grubości izolacji ponad 100 mm,

6. Kontrola jakości robót

- Kontrola jakości robót związanych z wykonaniem instalacji centralnego ogrzewania powinna być przeprowadzona w czasie wszystkich faz robót zgodnie z wytycznymi Polskich Norm i "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe".
- Każda dostarczona partia materiałów powinna być zaopatrzona w świadectwo kontroli jakości producenta.
- Wyniki przeprowadzonych badań należy uznać za dodatnie, jeżeli wszystkie wymagania dla danej fazy robót zostały spełnione. Jeśli którykolwiek z wymagań nie zostało spełnione, należy daną fazę robót uznać za niezgodną z wytycznymi i po dokonaniu poprawek przeprowadzić badanie ponownie.

7. Odbiór robót

- Odbioru robót, polegających na wykonaniu instalacji centralnego ogrzewania, należy dokonać zgodnie z "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych – montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe" oraz normą PN-64/B-10400.
- Odbiory międzyoperacyjne należy przeprowadzić w stosunku do następujących robót:
  - Przejścia dla przewodów przez ściany i stropy (umiejscowienie i wymiary otworów),
  - Ściany w miejscach ustawienia grzejników (optykowanie),
  - Bruzdy w ścianach: wymiary, czystość bruzd, zgodność z pionem i zgodność z kierunkiem w przypadku minimalnych spadków odcinków poziomych.
  - Izolacja antykorozyjna rurociągów
  - Izolacja termiczna rurociągów
- Z odbiorów międzyoperacyjnych należy spisać protokół stwierdzający jakość wykonania oraz przydatność robót i elementów do prawidłowego montażu.
- Po przeprowadzeniu prób przewidzianych dla danego rodzaju robót należy dokonać końcowego odbioru technicznego instalacji centralnego ogrzewania.
- Przy odbiorze końcowym powinny być dostarczone następujące dokumenty:
  - Dokumentacja projektowa z naniesionymi na niej zmianami i uzupełniania w trakcie wykonywania robót,
  - Dziennik budowy,
  - Dokumenty dotyczące jakości wbudowanych materiałów (świadectwa jakości wydane przez dostawców materiałów),
  - Protokoły wszystkich odbiorów technicznych częściowych,

Podstawą płatności będzie wykonanie robót zgodnie z warunkami zawartymi w niniejszej specyfikacji technicznej i projekcie budowlanym / wykonawczym. Przepisy związane.

8. Podstawa płatności

- Przy odbiorze końcowym należy sprawdzić:
  - *Protokół przeprowadzenia próby szczelności całej instalacji,*
  - *Zgodność wykonania z Dokumentacją projektową oraz ewentualnymi zapisami w Dzienniku budowy dotyczącymi zmian i odstępstw od Dokumentacji projektowej,*
  - *Protokoły z odbiorów częściowych i realizację postanowień dotyczącą usunięcia usterek,*
  - *Aktualność Dokumentacji projektowej (czy przeprowadzono wszystkie zmiany i uzupełnienia).*
  - *Protokoły badań szczelności instalacji.*

8.1 Normy

PN-64/8-10400	Urządzenia centralnego ogrzewania w budownictwie powszechnym.
PN-8-02414:1999	Wymagania i badania techniczne przy odbiorze. Zabezpieczenie instalacji ogrzewań wodnych systemu zamkniętego z naczyniami wzbiorczymi
PN-9118-02415	Ogrzewnictwo i ciepłownictwo. Zabezpieczenie wodnych zamkniętych systemów ciepłowniczych. Wymagania.
PN-91/8-02420	Ogrzewnictwo. Odpowietrzanie instalacji ogrzewań wodnych. Wymagania.
PN-90IM-75003	Armatura instalacji centralnego ogrzewania. Ogólne wymagania i badania.
PN-91IM-75009	Armatura instalacji centralnego ogrzewania. Zawory regulacyjne. Wymagania i badania.
PN-EN 215-1:2002	Termostaticzne zawory grzejnikowe. Część 1: Wymagania i badania.
PN-EN 442-1:1999	Grzejniki. Wymagania i warunki techniczne.
PN-EN 442-1:1999	Grzejniki. Moc cieplna i metody badań (zmiana A1).
PN-8-02421:2000	Ogrzewnictwo i ciepłownictwo. Izolacja cieplna przewodów, armatury i urządzeń. Wymagania i badania odbiorcze.
PN-931C-04607	Woda w instalacjach ogrzewania. Wymagania i badania dotyczące jakości wody.

8.2 Pozostałe przepisy

Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. Tom II Instalacje sanitarne i przemysłowe". Arkady, Warszawa 1988.